

ΒΙΟΛΟΓΙΑ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Α. Ανάμεσα στις λειτουργίες που φέρει σε πέρας ο εγκέφαλός μας περιλαμβάνονται οι ανώτερες πνευματικές λειτουργίες. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

- α). Ποιες λειτουργίες περιλαμβάνονται στις ανώτερες πνευματικές λειτουργίες;
- β) σε μια από της λειτουργίες αυτές η απόκτηση καινούργιας γνώσης συμβάλλει στην προσαρμογή της συμπεριφοράς μας. Ποια είναι η λειτουργία αυτή, σε ποιους τύπους διακρίνεται;
- γ). Ποιος από τους τύπους που αναφέρατε στο β. ερώτημα αφορά στο συσχετισμό δύο ή περισσότερων ερεθισμάτων; Να παραθέσετε ένα σχετικό παράδειγμα.
- δ). Ποιος από τους τύπους που αναφέρατε στο β. ερώτημα χρησιμοποιείται για την επίλυση ενός προβλήματος; Ποια δυνατότητα κινητοποιούμε όποτε αξιοποιούμε αυτόν τον τύπο μάθησης;

Β. Να χαρακτηρίσετε το είδος μάθησης στις παρακάτω περιπτώσεις:

1. Φανταστείτε το φόβο που αισθανόσαστε όταν την Κυριακή του Πάσχα σκάσει δίπλα σας το πρώτο βεγγαλικό. Μετά από λίγο όμως συνηθίζετε στην ιδέα και αρχίζετε να την απολαμβάνετε. Η αντίδραση του φόβου ελαττώνεται αυτόματα, χωρίς την ανάγκη συνειδητής επεξεργασίας του φαινομένου.
2. Ένα μικρό παιδί στην ηλικία των 8 μηνών έπαψε πια να κλαίει, όταν ακούει τον ήχο της ηλεκτρικής σκούπας. Σε ποιο είδος μάθησης αναφέρεται το γεγονός αυτό;
3. Το ρολόι που φοράμε κάθε ημέρα στο χέρι μας έχει πάψει να μας ενοχλεί και ουσιαστικά ούτε καν το αισθανόμαστε.
4. Την 2η φορά που ένα μικρό παιδί πηγαίνει σε ένα ιατρείο για να κάνει εμβόλιο, αντιδρά και κλαίει μόλις αντιληφθεί ότι πλησιάζει στον χώρο αυτό.
5. Όταν κινητοποιούμε τη γνώση που έχουμε αποκτήσει στο μάθημα της φυσικής, προκειμένου να λύσουμε ένα πρόβλημα.
6. τη 2η φορά που δοκιμάσαμε ως παιδιά ένα φάρμακο, απομακρύναμε γρήγορα το κουτάλι που το περιέχει.

Γ. Μεταξύ των ανώτερων πνευματικών λειτουργιών περιλαμβάνεται η συμπεριφορά. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

- α) Τι ονομάζουμε συμπεριφορά; Από ποιους παράγοντες διαμορφώνεται;
- β) Να ονομάσετε τα διαφορετικά είδη στα οποία διακρίνεται, συνήθως, η συμπεριφορά.
- γ). Ποιο είδος συμπεριφοράς αποτελούν τα αντανακλαστικά και οι εκφράσεις του προσώπου; Από τι καθορίζεται αυτό το είδος συμπεριφοράς;
- δ). Ποιο είδος συμπεριφοράς αποτελούν η εξοικείωση και η ευαισθητοποίηση; Πού βοηθά αυτό το είδος συμπεριφοράς;

Δ. Μια από τις ανώτερες πνευματικές λειτουργίες, η οποία αποτελεί προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των άλλων, είναι η μνήμη. Να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

- α). Πώς ορίζεται η μνήμη; Σε ποια είδη διακρίνεται;
- β). Πώς το ένα είδος μνήμης του ερωτήματος α. μετατρέπεται στο άλλο;
- γ) Από τι εξαρτάται ο χρόνος μετατροπής του ενός είδους μνήμης στο άλλο;
- δ) Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να παρατηρηθεί αμνησία; Από τι εξαρτάται η απώλεια συγκεκριμένου τύπου μνήμης;